

English	Serbian / СРПСКИ
<p>Health care in Scotland for people coming to Scotland to work</p>	<p>Здравствена заштита у Шкотској за људе који долазе у Шкотску да раде</p>
<ul style="list-style-type: none"> • In Scotland, most health care is provided by the National Health Service (NHS). • If you are coming from overseas to work in Scotland, and you live here legally, this factsheet tells you how you can get health care from the while you are here. 	<ul style="list-style-type: none"> • Здравствену заштиту у Шкотској обезбеђује углавном Национална здравствена служба (енгл. National Health Service (NHS)). • На овом информативном листу је објашњено на који начин можете, ако долазите из иностранства на рад у Шкотској и живите овде легално, да добијете здравствену заштиту од NHS-а док сте овде.
<p>I have come from abroad to work in Scotland. Can I get health care from the NHS?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Yes. You can get health care from the NHS if you are employed or self-employed in Scotland. • You can also get health care from the NHS if you: <ul style="list-style-type: none"> ○ work on a ship registered in the UK ○ work offshore in UK territory, or ○ have come to Scotland to work as an unpaid volunteer providing services within or similar to health or social services. 	<p>Дошао/ла сам из иностранства на рад у Шкотској. Могу ли да добијем здравствену заштиту од NHS-а?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Да. Ако сте запослени или самозапослени у Шкотској, можете да добијете здравствену заштиту од NHS-а. • Здравствену заштиту од NHS-а такође можете да добијете ако: <ul style="list-style-type: none"> ○ радите на броду који је регистрован у УК ○ радите на територији УК ван матичних граница УК, или ○ дошли сте у Шкотску да радите као неплаћени волонтер за пружање услуга у здравственој или социјалној заштити или сличној делатности.

What do I need to do?

- You need to find a family doctor as soon as possible after you arrive in Scotland, and ask them to register you as an NHS patient. You will not have to pay for this.
- In Scotland, family doctors are often called General Practitioners or GPs. They work in GP surgeries, medical practices or health centres.
- The GP will decide if you can register as an NHS patient with their practice to receive NHS treatment, which is free. They will not be able to register you if their patient list is full and you may need to try more than one GP practice in the area until you find a practice that can register you.
- The GP will help you look after all your health needs. They will decide if you need to see another health professional – for example a hospital doctor, or someone in mental health or maternity services. If you do, the GP will make the appointment for you.
- To find a GP, you can phone the NHS inform Helpline on 0800 22 44 88 or look on the internet (www.nhs24.scot). The helpline can provide an interpreting service.
- When you have found a GP surgery, contact them and make an appointment to register as an NHS patient.
- If you need an interpreter, ask the GP surgery to arrange this for you. When you make an appointment, tell them what language you prefer to use.

Шта треба да урадим?

- Потребно је да што пре по доласку у Шкотску нађете породичног лекара и замолите га да вас региструје као пацијента NHS-а. За то нећете морати да платите.
- У Шкотској се породични лекари често називају лекарима опште праксе (енгл. General Practitioners) или GP. Они раде у амбулантама опште праксе, медицинским ординацијама или здравственим центрима.
- GP ће одредити да ли можете да се региструјете као пацијент NHS-а у тој ординацији да бисте могли да се бесплатно лечите преко NHS-а. Неће моћи да вас региструје ако је листа пацијената у тој установи попуњена и можда ћете морати да покушате у више GP ординација у подручју док не нађете ординацију која може да вас региструје.
- GP ће вам помоћи да водите рачуна о свим својим здравственим потребама. Одредиће да ли је потребно да се обратите неком другом здравственом раднику – на пример, лекару у болници или некоме у службама за ментално здравље или одржавање трудноће. Ако је потребно, GP ће вам заказати преглед.
- Да бисте пронашли GP лекара, можете да позовете информативну линију NHS-а за помоћ на 0800 22 44 88 или да потражите на интернету (www.nhs24.scot). На линији за помоћ обезбеђена услуга превођења.
- Када пронађете амбуланту опште праксе (енгл. GP), обратите јој се и закажите посету да бисте се регистровали као пацијент NHS-а.
- Ако вам је потребан преводилац, замолите амбуланту опште праксе (енгл. GP) да организује превођење. Приликом заказивања посете реците који језик желите да користите.

What happens when I register as an NHS patient?

- When you go to the GP surgery, the staff will ask you for some personal information – for example, your name, address and date of birth.
- They will ask to see some documents to help them decide if you can register as an NHS patient. If you need hospital care, staff at the hospital will also ask to see these documents.
- If you are not from the EEA or Switzerland, the GP surgery may ask to see documents that prove you are in the United Kingdom to work. For example:
 - your work visa or Biometric Residence Permit, and
 - **if you are employed**, a recent letter from your employer, or your work contract, or a current pay (wage) slip
 - **if you are self-employed**, invoices or receipts for your work
 - **if you are an unpaid volunteer**, a letter from the organisation you work for that says what type of voluntary work you do.
- If you are from any EEA country or Switzerland, NHS staff may ask to see your European Health Insurance Card (EHIC).

If you don't have the documents they ask for, staff at the GP surgery may not be able to register you as an NHS patient, but can offer to see you as a private patient.

Шта се дешава кад се региструјем као пацијент NHS-а?

- Кад одете у амбуланту опште праксе (енгл. GP), особље ће од вас тражити неке личне податке – на пример, име, адресу и датум рођења.
- Тражиће да виде неке документе који ће им помоћи да утврде да ли можете да се региструјете као пацијент NHS-а. Ако вам је потребна болничка нега, особље у болници ће такође тражити да види те документе.
- Ако нисте са подручја ЕЕП или из Швајцарске, у амбуланти опште праксе могу да траже да виде документе који доказују да сте у Уједињеном Краљевству на раду. На пример:
 - Вашу радну визу или биометријску дозволу боравка (енгл. Biometric Residence Permit), и
 - **ако сте запослени**, писмо новијег датума од вашег послодавца, или ваш уговор о раду, или актуелни исечак плате
 - **ако сте samozапослени**, фактуре или признанице за ваш рад
 - **ако сте неплаћени волонтер**, писмо од организације за коју радите у којем је наведен тип волонтерског рада који обављате.
- Ако сте са подручја ЕЕП или из Швајцарске, особље NHS може да тражи да види вашу картицу европског здравственог осигурања (енгл. European Health Insurance Card (EHIC)).

Ако немате документе које траже, могуће је да особље у амбуланти опште праксе (енгл. GP) не буде у могућности да вас региструје као пацијента NHS-а, али може да вам понуди да вас прегледа као

<p>This may happen, for example, if you are waiting to get the documents you need for registering as an NHS patient.</p>	<p>приватног пацијента.</p> <p>То може да се догоди, на пример, ако чекате на добијање докумената који су вам потребни да бисте се регистровали као пацијент NHS-а.</p>
<p>When I am registered as an NHS patient, is all health care free?</p> <ul style="list-style-type: none"> • No. When you are registered as an NHS patient, a lot of your health care will be free. But you will still need to pay for some things – for example, some dental treatment. • The leaflet ‘A quick guide to help with health costs’ tells you if you can get free treatment or help with health costs. It is available from citizens advice bureaux and Jobcentre Plus offices. You can also find it on the internet (www.gov.scot). 	<p>Да ли је целокупна здравствена заштита бесплатна кад сам регистрован/а као пацијент NHS-а?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Не. Кад сте регистровани као пацијент NHS-а, велики део ваше здравствене заштите је бесплатан. Али неке ствари и даље морате да плаћате – на пример, нека стоматолошка лечења. • У брошури „Кратак водич за помоћ око здравствених трошкова“ (енгл. A quick guide to help with health costs) објашњено је да ли можете да добијете бесплатно лечење или помоћ око трошкова лечења. Можете је добити у канцеларијама бироа за саветовање грађана (енгл. citizens advice bureaux) и центра за запошљавање Jobcentre Plus. Такође је можете наћи на интернету (www.gov.scot).
<p>Can my family get health care from the NHS?</p> <ul style="list-style-type: none"> • If you are registered as an NHS patient, your husband, wife or civil partner, and any of your children who are in Scotland with you, can also get health care from the NHS. The children must be aged under 16, or under 19 and in full-time education. • Staff at the GP surgery will ask you to fill in a form for your husband, wife or civil partner and for any children. You may need to show your marriage or civil partnership certificate, and birth certificates for your 	<p>Може ли моја породица да добије здравствену заштиту од NHS-а?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ако сте регистровани као пацијент NHS-а, ваш супруг, супруга или партнер/ка и свако дете које се налази са вама у Шкотској такође могу да добију здравствену заштиту од NHS-а. Деца морају да имају мање од 16 година, или мање од 19 година и да се редовно школују. • Особље у амбуланти опште праксе (енгл. GP) ће тражити да попуните образац за свог супруга, супругу или партнера/ку и сву децу. Можда ће бити потребно да покажете венчани лист или

children.

What about other members of my family?

- If you are from the EEA or Switzerland, members of your family who are not from the EEA can get health care from the NHS if they have been allowed to join you in Scotland by the Home Office. They will need to show a document provided by the Home Office as proof that they have been allowed to do this – for example, an EEA family permit. For more information about EEA family permits, go to the UK Government website for visa services at www.ukvisas.gov.uk or contact the nearest UK Visa Application Centre.
- Members of your family who are not from the EEA or Switzerland may also have a right to get health care from the NHS in Scotland – for example, if they have been allowed to come here to work or to study.
- Members of your family who are from the EEA or Switzerland can get health care from the NHS. They must have an EHIC card and they should register with a GP.

If you are a worker from outside the EEA and Switzerland and have paid the Home Office's Immigration Health Surcharge with your visa fees, your Biometric Residency Permit can be used as proof that you are entitled to receive NHS hospital treatment at no charge. This also applies where the surcharge has been paid by, or on behalf of, your immediate family members (your spouse, dependent children or civil partner).

потврду о партнерском односу и изводе из матичне књиге рођених за децу.

Шта је са другим члановима породице?

- Ако сте са подручја ЕЕП или из Швајцарске, чланови ваше породице који нису са подручја ЕЕП могу да добију здравствену заштиту од NHS-а ако им је Министарство унутрашњих послова (енгл. Home Office) дозволило да вам се придруже у Шкотској. Биће потребно да покажу документ који су добили од Министарства унутрашњих послова као доказ да имају дозволу за то – на пример, породичну дозволу за ЕЕП. Више информација о породичној дозволи за ЕЕП потражите на веб-страници владе УК за услуге визирања на www.ukvisas.gov.uk или се обратите најближем центру УК за подношење захтева за визе (енгл. UK Visa Application Centre).
- Чланови ваше породице који нису са подручја ЕЕП или из Швајцарске такође могу имати право на добијање здравствене заштите од NHS-а у Шкотској – на пример, ако им је дозвољено да дођу овде да раде или студирају.
- Чланови ваше породице који су са подручја ЕЕП или из Швајцарске могу да добију здравствену заштиту од NHS-а. Неопходно је да имају EHIC картицу и да се региструју у амбуланти опште праксе (енгл. GP).

Ако сте радник који није са подручја ЕЕП или из Швајцарске а уз накнаду за издавање визе сте платили додатну накнаду Министарства унутрашњих послова за здравствену заштиту у имиграцији (енгл. Home Office's Immigration Health Surcharge), своју биометријску дозволу боравка можете да користите као доказ да имате право на бесплатно болничко лечење NHS-а. То такође важи

	<p>ако су додатну накнаду платили чланови ваше најуже породице (ваш супруг/а, издржавано дете или партнер/ка) или ако је плаћена за њих.</p>
<p>What happens if I am not registered as an NHS patient?</p> <p>If you are not registered as an NHS patient, you can still get some health care from the NHS.</p> <p>Services that are free for everyone include:</p> <ul style="list-style-type: none"> • emergency care in a hospital (in the accident and emergency department, casualty department or minor injury unit) • emergency care at a GP surgery • emergency transport in an ambulance • sexual health services (family planning) • treatment for some infectious diseases and sexually transmitted infections in the best interests of public health. <p>If you need any other health care, and you are not registered as an NHS patient, you will have to pay for it. Staff at the GP surgery or hospital will be able to give you more information about this.</p> <p>You can get medical insurance to help you with the costs of your care. To find out more about medical insurance, phone the Association of British Insurers on 020 7600</p>	<p>Шта се дешава ако нисам регистрован/а као пацијент NHS-а?</p> <p>Ако нисте регистровани као пацијент NHS-а, још увек можете да добијете одређену здравствену заштиту од NHS-а.</p> <p>Услуге које су бесплатне за све обухватају:</p> <ul style="list-style-type: none"> • хитну негу у болници (на одељењу за незгоде и хитне случајеве, одељењу за несрећне случајеве или у јединци за мање повреде) • хитну негу у GP амбуланти • хитан транспорт у возилу хитне помоћи • услуге сексуалне здравствене заштите (планирање породице) • лечење неких инфективних болести и сексуално преносивих инфекција у најбољем интересу јавног здравља. <p>Ако вам је потребна нека друга здравствена нега а нисте регистровани као пацијент NHS-а, мораћете да је платите. Више информација о овоме ће моћи да вам дâ особље у амбуланти опште праксе (енгл. GP) или болници.</p> <p>Имате могућност да набавите здравствено осигурање које ће вам помоћи око трошкова здравствене неге. Да бисте сазнали више о здравственом осигурању, позовите Удружење британских осигуравајућих кућа на 020 7600 3333 или потражите на интернету</p>

<p>3333 or look on the internet (www.abi.org.uk) and search for 'private medical insurance'.</p>	<p>(www.abi.org.uk) користећи у претрази „приватно здравствено осигурање“ (енгл. 'private medical insurance').</p>
<p>How can I find out more</p> <ul style="list-style-type: none"> • For information about health conditions and services, phone the NHS inform Helpline on 0800 22 44 88 (textphone 18001 0800 22 44 88; the helpline also provides an interpreting service). The helpline is open every day between 8am and 10pm. • Contact the Patient Advice & Support Service (PASS) at your local citizen's advice bureau (find your nearest bureau on the internet at www.cas.org.uk or in your local phone book). PASS is independent and provides free, confidential information, advice and support to anyone who uses the NHS in Scotland. 	<p>Како могу да сазнам више</p> <ul style="list-style-type: none"> • За информације о здравственим стањима и услугама позовите информативну линију NHS-а (енгл. NHS inform Helpline) за помоћ на 0800 22 44 88 (телефон за људе оштећеног слуха 18001 0800 22 44 88; линија за помоћ обезбеђује и услугу превођења). Линија за помоћ је отворена сваког дана од 8:00 до 22:00. • Обратите се услузи за саветовање и подршку пацијентима (енгл. Patient Advice & Support Service (PASS)) у локалном бироу за саветовање грађана (пронађите најближи биро на интернету на www.cas.org.uk или у локалном телефонском именику). PASS је независна организација и пружа бесплатне, поверљиве информације, савете и подршку свима који користе NHS у Шкотској.
<p>Other factsheets in this series</p> <ul style="list-style-type: none"> • Health care for people coming to Scotland to study • Health care for asylum seekers and refugees in Scotland • Health care in Scotland for former UK residents now working abroad • Health care in Scotland for UK passport holders returning after living abroad • Health care for UK pensioners visiting Scotland 	<p>Други информативни листови у овој серији</p> <ul style="list-style-type: none"> • Health care for people coming to Scotland to study (Здравствена заштита за људе који долазе у Шкотску да студирају) • Health care for asylum seekers and refugees in Scotland (Здравствена заштита за тражиоце азила и избеглице у Шкотској) • Health care in Scotland for former UK residents now working abroad (Здравствена заштита у Шкотској за бивше становнике УК који сада раде у иностранству) • Health care in Scotland for UK passport holders returning after

- Health care in Scotland for holidaymakers from overseas.

You can get these factsheets from:

- anywhere you get NHS care
- www.nhsinform.scot
- the NHS inform Helpline on 0800 22 44 88

living abroad (Здравствена заштита у Шкотској за власнике пасоша УК који се враћају у земљу после живота у иностранству)

- Health care for UK pensioners visiting Scotland (Здравствена заштита за пензионере из УК који посећују Шкотску)
- Health care in Scotland for holidaymakers from overseas (Здравствена заштита у Шкотској за туристе из иностранства).

Ове информативне листове можете добити:

- свуда где се пружа NHS здравствена заштита
- на www.nhsinform.scot
- путем информативне линије NHS-а (енгл. NHS inform Helpline) за помоћ на 0800 22 44 88

<p>Feeling unwell?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Go to a pharmacy and ask for advice. To find your nearest pharmacy, phone the NHS inform Helpline on 0800 22 44 88 or look on the internet (www.nhs24.scot). • Visit the NHS 24 website at www.nhs24.scot for health information and advice. • Contact the GP surgery where you are registered. If you need an interpreter, ask the GP surgery to arrange this for you. • Phone NHS 24 on 111 or look on the internet (www.nhs24.scot) if the GP surgery where you are registered is closed, or if you are not yet registered as an NHS patient. NHS 24 can provide an interpreting service. <p>In an emergency (if your condition is very serious), phone 999 and ask for an ambulance.</p>	<p>Не осећате се добро?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Идите у апотеку и затражите савет. Да бисте пронашли најближу апотеку, позовите информативну линију NHS-а (енгл. NHS inform Helpline) за помоћ на 0800 22 44 88 или потражите на интернету (www.nhs24.scot). • Потражите информације и савет о здрављу на веб-страници службе NHS 24 на www.nhs24.scot. • Обратите се амбуланти опште праксе (енгл. GP) у којој сте регистровани. Ако вам је потребно превођење, замолите амбуланту опште праксе да га организује. • Ако је GP амбуланта у којој сте регистровани затворена или ако још нисте регистровани као пацијент NHS-а, позовите службу NHS 24 на 111 или потражите на интернету (www.nhs24.scot). NHS 24 може да обезбеди услугу превођења. <p>У хитној ситуацији (ако је ваше стање врло озбиљно), позовите 999 и затражите кола хитне помоћи.</p>
<p>We have tried our best to make sure that this information is correct. However, the information is for guidance only so you should not rely on it as a full statement of the law. If you are thinking about taking legal action, you should contact a solicitor, a citizens advice, or other advice agency.</p>	<p>Трудили смо се да ове информације буду тачне. Међутим, информације су дате само у информативне сврхе и зато не треба да се ослањате на њих као на потпуно званичне. Ако размишљате о предузимању правног поступка, требало би да се обратите адвокату, саветнику грађана или некој другој саветодавној агенцији.</p>

<p>Check www.nhsinform.scot for versions of this information in other languages or formats.</p> <p>Produced by NHS inform.</p> <p>Version 6 - Produced in February 2016 - Revision date February 2018</p>	<p>Потражите верзије ових информација на другим језицима или у другим форматима на www.nhsinform.scot.</p> <p>Припремљено у NHS inform.</p> <p>Верзија 6 – припремљена у фебруару 2016. – Датум ревизије фебруар 2018.</p>
---	--